

PUBLIC ACCESS 2005 : 3

Nyhetsbrev om radio, TV, internet och andra medier

- teknik, mediepolitik och yttrandefrihet –

21 mars 2005

8:e årgången

Public Access går in i en ny era

Nyhetsbrevet har kommit ut i sju år hela tiden utan kostnad för läsarna (f.n. 3.300 mottagare per epost). Detta har senaste åren möjliggjorts genom ett stöd från Riksförbundet Öppna Kanaler. Som tidigare aviserares har dock inte förbundet längre tillräckliga ekonomiska medel för detta. Frågan om en fortsättning har dock fått god respons från läsare och vi inför nu en mindre abonnemangsavgift fr.o.m. kommande utgåva i vår. Detta inkluderar webbpubliceringen. Detaljer om detta hittar man i slutet av detta nyhetsbrev.

Lyckas vi behålla en tillräckligt stor andel mottagare, som betalar för jobbet, kan nya resurser innebära att nyhetsbrevet i höst kan ges ut varannan vecka under säsong hellre än att komma ut månadsvis och kanske omfatta för många sidor. Dessutom kan en mer egen journalistik möjliggöras bl.a. granskning och uppföljning. En nyhet redan nu är att redaktionsrådet, som har en rådgivande funktion, nu får tung förstärkning genom Lasse Svanberg, professor, författare m.m. tidigare redaktör för Filminstitutets TM och Gunnar Bergvall företagare, mediekonsult m.m. En av TV4:s grundare. Ola Stockfelt, musikvetare i Göteborg och pionjär ifråga om icke-kommersiell lokal tv, kvarstår i redaktionsrådet. Nyhetsbrevet ges nu ut helt fristående från någon organisation.

Public Access kommer att fortsätta bevaka mediepolitiken och tekniken, public service, kommersiella och icke-kommersiella lokala medier såväl i Sverige som i världen. För detta behövs läsarnas direkta stöd. Det blir en spännande vår.

Glad påsk! önskar Redaktören.

Television

BBC skär ner ordentligt - 3.230 mister jobbet i första vågen

BBC-styrelsen har nu godkänt en andra omgång nedskärningar av jobb. 1.500 får gå från nyhetsavdelningar och andra delar. De 200 miljoner pund man sparar kommer att användas i programverksamheten. Veckan innan tillkännagavs en första omgång om 1.730 jobb som försvinner från BBC. 2008 räknar public service-företaget med att ha 5.000 färre anställda. BBC behöver spara 355 miljoner pund (ungefär 4,6 miljarder), tio procent mer är som meddelades för två månader sedan. – *Vi måste göra BBC enklare, mer lätttrörligt, berett att ta kreativt ledarskap i en annorlunda tid med digitala utmaningar*, säger Mark Thomson, BBC:s VD. *Men det är ett pris vi måste betala för ett starkt och oberoende BBC i framtiden.* (Media Guardian).

Kristdemokraterna hotar med tv-avhopp

Nu ser även fempartienigheten ut att spricka på frågan om must carry, alltså vilka kanaler som ska vara fria allmän-tv i alla operatörsnät. Regeringens förslag är att alla SVT:s fyra kanaler *samt en kommersiell kanal*, i dag TV4, ska ha must carry-status, även i den digitala framtiden. Förslaget stöds av mp och v. Kd och c anser att det räcker med SVT1, 2 och UR/Kunskapskanalen. Möjligen kan Barnkanalen pressas in i samma kanal. TV4 ska bara få must carry-status i digitala nät i de områden där det analoga nätet släckts och bara fram till 1 februari 2008 då all tv ska vara digital. - *Varför skulle exempelvis SVT 24 ha must*

carry-status? frågar sig Ingvar Svensson (kd). Det finns inget egenvärde i att maximera antalet kanaler. Must carry har vi för att medborgarna ska garanteras bra information, då räcker det utmärkt väl med tre SVT-kanaler. - Vi har inte funnit någon anledning att ändra på vårt förslag, säger medieministerns presssekreterare Thomas Johansson. Vi får väl lägga våra egna motioner, säger Ingvar Svensson. Sedan får vi byta inriktning på tv-politiken när vi vunnit valet 2006. (Resume)

SBS räknar med 250 miljoner från Canal Plus

SBS köpte nyligen Canal Plus för den enorma summan 2,1 miljarder. Men Harry Sloan, styrelseordförande för SBS, ser inga problem med att räkna hem den affären. SBS, som äger Kanal 5 i Sverige, köpte nyligen Canal Plus för 2,1 miljarder. Många har reagerat över den enorma summan, men styrelseordförande Harry Sloan tror inte att det blir några problem med att räkna köpet som en vinstgivande affär. Förra året tjänade Canal Plus 150 miljoner. I år räknar han med att vinsten stiger till 250 miljoner. (Resumé)

Kanal 5 är en svensk kanal anser staten

Kanal 5 riskerar att förlora var tionde reklamkrona, omkring 70 miljoner om året, om företaget "flaggas hem" till Sverige. Granskningsnämnden vill ta över tillsynen från brittiska motsvarigheten Ofcom. Dragkampen om Kanal 5 är en fråga om hur EU:s tv-direktiv ska tolkas. Ofcom anser att Kanal 5 hör hemma i London, eftersom vd Manfred Aronsson och företagens chefer flyger till England för att formellt fatta beslutet. GRN gör en annan tolkning: 80 procent av Kanal 5-företagens anställda jobbar i Stockholm, där programmen görs på svenska för en svensk publik. Därför anser nämnden att det svenska bolaget ska granskas enligt svenska lagar och regler. Nämnden har också granskat TV3 och ZTV, men har funnit att moderbolaget Viasat Broadcasting Ltd i London är programföretag och att dess dotterbolags kanaler ska lyda under Ofcom och brittisk lag. (Resume)

Fiasko för interaktiv digital-tv

Under februari månad uppgick andelen med digital tv-mottagning till 33.6 procent, vilket motsvarar ca 2.9 milj personer. Enligt MMS har ca 190.000 personer eller har någon gång under februari kopplat in returkanalen till boxen vilken möjliggör interaktivitet. Det motsvarar 6.5 procent av dem som har tillgång till digital tv-mottagning. 26.000 personer uppger att de hade returkanalen inkopplad dagen innan, vilket motsvarar cirka 0.9 procent av dem med tillgång till digital tv-mottagning (Resume)

Italiensk tv tar strid mot reklamböter

Mediekoncernen Mediaset, som kontrolleras av Silvio Berlusconi, har lovat att ta strid mot de första böter som någonsin gett italiensk tv för att visat för mycket reklam. Mediemyndigheten har beordrat Mediaset och statliga RAI att vardera betala et belopp motsvarande två procent av reklamintäkterna 2003. (TV-Nyt)

TV i mobilen startar nu i Finland

Provsändningar med tv i mobilen startar nu i Helsingfors med 500 användare. Sju företag bl.a. Digita (motsv svenska Teracom), Nokia, Sonera, public service-tv YLE och kommersiella MTV står bakom projektet. Man kommer att kunna se direktsänd tv på en Nokia 7710 med ett speciellt tillbehör. Förutom finska kanaler skall man kunna ta emot utländska som CNN, BBC World, Euronews och Eurosport. Man använder IP Datacasting (IPDC), som anpassas till DVB-H standard. Tidigare prov visar att tittare ser detta som en komplement till traditionell tv-mottagning. Man kan se tv var man än befinner sig.

Berlusconi rasar mot SVT:s kampanj om Fri television

SVT:s kampanj har fått effekt - även utanför Sveriges gränser. En reklamsnutt i kampanjen gör gällande att Italiens premiärminister Silvio Berlusconi nått makten med stöd av sitt medieägande. Tidningen Corriere della Serra har uppmärksammat att budskapet i reklamen är att Berlusconi har makten över 90 procent av de rikstäckande tv-kanalerna. - Det är rena felaktigheter, rasar Italiens telekomminister Maurizio Gasparri, som utpekats som en av Berlusconis förtrogna. - Berlusconi har valts på demokratisk väg, säger han. Helga Baagoe på SVT försvarar reklamsnutten med att systemet i Italien är annorlunda jämfört med det svenska, den italienska regeringen har direkt inflytande över public service. (Resume)

Amerikansk stats-tv

Bush försvarar regeringsproducerade nyheter

Presidentens försvar för nyhetspaketen gjordes sedan kongressens granskande organ GAO beskrivit dem som en form av förtäckt propaganda. Några tv-stationer har sänt sådana inslag utan att uppge att de producerats av regeringen. GAO anser att det strider mot lagstiftningen när det gäller inslag och att det är slöseri med allmänna medel. Enligt justitiedepartementets uppfattning befinner sig inslagen inom lagens ramar så länge de baseras på fakta, sade presidenten i samband med en presskonferens. - Det här är inte bara en juridisk fråga, det är också en fråga om etik, sade David Walker, som är chef för granskningsorganet. Skattebetalarna har rätt att veta när regeringen försöker påverka dem med hjälp av deras egna pengar. (TT)

Pentagon Channel når nu alla

I tidigare nyhetsbrev skrev vi om att ryska militären upprättar en egen tv-kanal. Redan förra året startade amerikanska försvarsdepartementet en sådan kanal. Pentagon Channel når nu alla i hela landet dygnet runt Dish Networks. Pentagon Channel som fått 6 miljoner dollar i stöd från kongressen kan också besökas på: <http://www.pentagonchannel.mil>

Hockeyderbymatch direktsändes över bredbandsnät

23 februari möttes Björklöven och Skellefteå AIK i en het derbymatch. Det som gjorde matchen ännu mer intressant var att den direktsändes från Sky Com arena i Umeå till ett uppvärmt tält på torget i Skellefteå. I tältet fanns ca 270 AIK fans. Direktsändningstekniken som användes baserade sig på IPTV. Stadsnäten mellan Umeå och Skellefteå stod för den fysiska förbindelsen. I Sky Com arena hade lulebaserade Intinor AB placerat en mpeg2-kodare som tog in produktionsteamets analoga ljud och bild och skickade ut den över IP. Mpeg2-strömmen sändes över en 100Mbit/s IP-länk till Skellefteå. I normala fall hade en länk på 10Mbit/s räckt men med ett tajt tidschema valde man istället att skruva upp hastigheten. I tältet kopplades sedan bredbands-tv-boxar till två projektorer. Bildkvaliteten på sändningen motsvarade "vanlig" digital-TV. Man kan på det här viset knyta städer, som har många mil mellan sig, närmare varandra. <http://www.intinor.se>

Datum klart för starten för övergången till digital-tv

19 september 2005 blir Gotland landets första område som helt går över till digitala markbundna tv-sändningar. Klockan 09.45 avslutas de analoga markbundna tv-sändningarna. Efter övergången finns en informationstext kvar i de analoga tv-sändningarna en begränsad tid. Tidplanen för den första etappen av Sveriges övergång från analoga till enbart digitala markbundna tv-sändningar innefattar även Gävle 10-24 okt och Motala 21 nov-5 dec. I vår föreslår Digital-tv-kommissionen hur övriga Sverige skall lämna de analoga markbundna sändningarna fram t.o.m. januari 2008.

Subvention till konsument för digital tv-övergång i USA blir mycket dyr

Det råder ett mycket starkt motstånd från konsumenterna att inom ett par år tvingas ersätta sina analoga tv-mottagare (inklusive videospelare) med helt nya digitala. För att stimulera övergången till digital television har en del företrädare från industrin och experter föreslagit att staten subventionerar digitalboxar som kan kopplas till befintliga analoga mottagare. De vanligaste vägarna för amerikanare att ta emot tv är via marksänd (19%), kabel (57%) och direktsändande (19%). Inom den förstanämnda gruppen finns den största andelen hushåll med låg inkomst. Om man skall subventionera digitalboxar enbart för marksänd tv kommer det enligt General Accounting Office att kosta mellan 460 och 2.000 miljoner dollar. Om man dessutom subventionerar kabel- och satellitabonnenter kommer detta att kosta mellan 1,8 och 10,8 miljarder dollar. <http://www.gao.gov/cgi-bin/getrpt?GAO-05-258T>

Filmer sökes till lokal-tv

Öppna Kanalen i Stockholm, som är en ideell förening med drygt 60 TV-föreningar, som når 360.000 kabelhushåll i Stockholm med omnejd, erbjuder medlemmar i Sveriges Film- och Videoförbund möjligheten att presentera sina filmer som delar av en speciell SFV-pausfilm. Öppna Kanalen lägger ett antal

kortfilmer på ett band för sändningar vid tillfällen då det är luckor i sändningstablan. Men även längre filmer är av intresse. Pausfilmerna sänds några par gånger per vecka. Någon ersättning annat än äran och berömmelsen utgår inte. Mer information Roger Nilsson 08-714 51 00 telefontid 17-19 eller ordföranden Åke Askensten, 08-673 20 13. Ytterligare information www.oppnakanalen.se/stockholm eller <http://www.filmkrets.se/>

Bonnier startar ny affärs-tv-kanal i höst

Dagens Industri startar en digital TV-kanal i september och kommer att ha en redaktion som omfattar 25 anställda. Av Di TVs 35 anställda kommer 25 att arbeta i redaktionen, och liksom papperstidningen vara placerade i Bonnierhuset på Torsgatan i Stockholm. Davidson. - *Det finns ingen motsvarighet till DiTV i Sverige i dag*, säger kanalens chef Anders Davidson, som räknar med att starta den digitala affärsnyhetskanalen under september månad. Man räknar med samordningsvinster med tidningsredaktionen. *Dels sitter vi i samma lokaler, vi kommer att dela kompetens och våra experter på olika frågor kan användas som kommentatorer*, säger Anders Davidson. (Journalisten)

Färre tv-reklamrestriktioner att vänta?

När EU-kommissionen lägger fram sitt förslag till revidering av TV-direktivet mot slutet av året är nog enklare och mer liberala bestämmelser är nog att vänta. Kommissionen har beställt en studie om effekterna av de nuvarande reklamreglerna i EU:s medlemsstater. Vid ett workshop i Bryssel talade man om behovet att ändra reklamreglerna på vissa punkter. Ska sponsring omfattas av reklamreglerna eller inte? Och kunde man inte göra reglerna om reklamavbrott lite enklare och tydligare? De flesta av EU-medborgarna tycker att det är för mycket reklam i TV, berättade forskare som gjort en undersökning om saken. Kanske borde det därför göras ändringar i reglerna om reklamens omfattning. Mediekommissionären Viviane Reding, som ansvarar för TV-direktivet, är dock känd för att vara reklamvänlig och förklarade nyligen i en intervju med en tysk tidning att hon tänker föreslå färre restriktioner i fråga om reklam. Detta mottogs kanske inte med någon större entusiasm av europeiska filmregissörsförbundet FERA, som kräver en skärpning av reglerna om reklamavbrott i EU:s TV-direktiv. - Den ideella rätten måste få ett bättre skydd i TV-direktivet. Det bör innehålla en tydlig skrivning om att reklam och andra program inte får avbryta långfilmer, dokumentärer eller TV-filmer. Det är av största vikt för såväl TV-tittarna som upphovsmännen och de medverkande menar FERA. Den 29-31 maj ordnar EU:s ordförandeskap ett seminarium om direktivet i Luxemburg, huvudsakligen för experter och myndighetsfolk från medlemsstaterna. (Vidvinkel Europa)

Public service omfattas av lagen om offentlig upphandling

En dom i kammarrätten gav SVT bakläxa för att man inte gjort en offentlig upphandling innan man slöt digital-TV-avtal med Teracom konkurrent 2T Broadcasting överklagade att SVT slutit avtal med Teracom utan föregående offentlig upphandling. Länsrätten, som var första instans, friade dock SVT. I kammarrätten fälldes public service-företaget för att man underlåtit att göra en upphandling där olika leverantörer fick konkurrera. SVT är ingen myndighet, men kammarrätten menade att SVT ändå borde omfattas om lagen av offentlig upphandling eftersom licensmedel från staten står för huvuddelen av finansieringen. (Dagens Industri)

EU vill bryta upp Teracoms monopol

EU-kommissionen påminner nu Sverige om att det är dags att avveckla Teracoms monopol när det gäller de analoga marksändningarna. Kommissionen, som länge arbetat med att liberalisera telekom- och tv-marknaden, anser att Teracom är att betrakta som ett monopol och därför bör avvecklas inom två månader. Enligt kommission hindrar monopolet att andra tv-bolag får sprida sina tjänster. Om inget sker kommer Sverige att tvingas strida för sin sak i EG-domstolen. Detta var andra varningen från kommissionen. (Computer Sweden)

EU-konferens om HDTV

EU:s ordförandeskap vill sätta fart på HDTV-utvecklingen i Europa, som ännu ligger långt efter USA och

Japan på det här området. Det är viktigt att vi nu satsar på att utveckla HDTV både vad gäller teknik och programproduktion, förklarar Jean-Louis Schiltz, Luxemburgs kommunikationsminister som ansvarar för de audiovisuella frågorna nu när Luxemburg håller i EU:s ordförandeklubba. Den 6-7 juni ordnar ordförandeskapet och EU-kommissionen en konferens i Luxemburg för att diskutera olika scenarier för införandet av HDTV i Europa. Här kommer man bl.a. fokusera på standardfrågan och de politiska valmöjligheter som ännu återstår. Till konferensen tänker värdarna bjuda in tunga politiker och ledande företrädare för IT-sektorn och den audiovisuella branschen. Mer info: och www.tvhd.eu2005.lu (Vidvinkel Europa)

Minskat intresse för utländska tv-kanaler i Danmark

Eurosport, MTV och CNN. Kända namn på utländska kanaler, men allt färre tittar på dessa kanaler. Av 22 utländska kanaler i Danmark har 11 haft sjunkande tittarsiffror sedan 1998, medan resten stagnerar. Det minskandeintresset beror på två faktorer professorn i medievetenskap på Københavns Universitet, Stig Hjarvard: "De danske tv-stationer har udviklet sig meget, og så er der blevet flere af dem. Derudover er de kommet i omdrejninger på de områder, som de udenlandske tv-kanaler tilbyder. DR og TV 2 dækker meget hurtigt "breaking news". Danskarna föredrar de danska versionerna med danska studievärdar säger Stig Hjarvard. Som jämförelse kan nämnas att man ser i genomsnitt två minuter i veckan på CNN medan en genomsnittlig tittare ser 6,5 timme i veckan på TV2.(TV-Nyt)

Klassiskt filmbolag samarbetar med bredbandspionjär

Danskägda Nordisk Film avtalat med Jonas Birgerssons Labs2 om leverans av bredbandsvideo. Leveransen sker via plattformen Ti Brikks Media System. Den färdiga tjänsten erbjuds via TV2 Sputnik – ett samarbete mellan nordisk Film och danska TV2. (Computer Sweden)

Radio

Klartecken för digitalradio på FM-bandet

Medlemmarna i konsortiet Digital Radio Mondiale har nu röstat för inleda utvecklingen av ett utvidgad DRM inte enbart som nu upp till 30 MHz (kortvåg, mellanvåg och långvåg) utan även upp till 120 MHz vilket därmed kan inkludera nuvarande FM-bandet (Band II 87.5-108 MHz). Konstruktion, utveckling och test av det expanderade frekvensutrymmet för DRM skall vara färdigt 2008-2010. DRM respektive DAB är två skilda digitalradiosystem, som båda har godkänts av bl.a. FN-organet Internationella Teleunionen ITU. Organisationerna DRM och World DAB Forum kommer att fortsätta ett redan inlett samarbete. "The clear message coming from our cooperation is that the World DAB Forum and the DRM Consortium continue to actively pave the way for digital radio's future," sade Annika Nyberg, ordförande för World DAB Forum.

De två systemen är dock ekonomiskt och tekniskt sett tydligt konkurrerande och till DRM:s fördel talar att man bättre tar tillvara nuvarande sändningsstrukturer och ger radiopubliken ett transparent system som den känner sig mer hemma i än DAB. Beslutet innebär nu att lokalt förankrade radiostationer inom ett par år får större möjlighet än genom DAB-systemet att övergå från analog till digital teknik. *Ett ökat intresse märks från närradion att få nyttja en billig och effektiv distributionsform som också tillåter radiostationer att behålla sina inarbetade frekvenser efter det att det analoga FM-nätet släcks ner i framtiden.* säger ordföranden i Närradions riksorganisation Lars-Erik Backström. *Nu när efterföljaren till DAB är här torde DRM innebära ett betydligt flexiblare och smidigare system än DAB - även ur lyssnarperspektiv bl.a. kan samma frekvenser och sändarlägen som från analoga sändningarna bibehållas Om det visar sig att DRM-tekniken är överlägsen DAB för lokalt förankrad lokalradiosändningar så bör denna teknik naturligtvis väljas. De fakta som idag föreligger pekar på att en sådan lösning är tekniskt möjlig och ekonomiskt motiverad,* säger Lars-Erik Backström.

Mexico börjar testa DRM

Det nationella industrirådet för radio och tv (CIRT) har meddelat att man kommer att starta DRM-tester i vår via en av sina medlemsstationer kommersiella Radio Centro i Mexico City. Tidigare i år har kommunikationsministeriet godkänt ett nationellt testprojekt via Mexicos eget UR; Radio Educación. (Radio Netherlands)

Sveriges radio begär 14 miljoner extra för digitalradio

SR hänvisar till digitalradiokommitténs förslag när de kräver ytterligare 14 miljoner för sin digitala verksamhet under nästa år. De extra miljonerna ska användas för att sända digitalradio regionalt. I digitalradiokommitténs förslag ska SR sända digitalt både riks och regionalt i Stockholm, Göteborg, Malmö och Luleå. Det är de regionala sändningarna som SR äskar mer pengar för. Sammanlagt begär SR 2,3 miljarder till sin verksamhet för 2006 (Resume) - Någon proposition i vår om start för DAB-radio i Sverige har ännu inte aviserats av regeringen trots att Digitalradiokommitténs förslag kom för över ett år sedan.

Motgångar för DAB-radion:

- Svårt att sälja DAB-mottagare

I hela världen har det sålts 1,5 miljon DAB-mottagare, men av dessa har 1,3 miljoner sålts i enbart i Storbritannien. Därmed är det sammanlagda antalet sålda DAB-mottagare i de övriga 30 länder där DAB lanseras 200.000. Det finns 150 olika modeller DAB-mottagare. - Av 2,5 danska motorfordon är det endast 2.000 som har en DAB-radio trots intensiva kampanjer. Dessutom minskar försäljningen; förra året såldes endast 685 mottagare. Förhållandet är liknande i Storbritannien; endast en procent av bilradioförsäljningen utgörs av DAB. Canada var ett av de första länder som startade med DAB och byggde upp sändare i alla större städer 1999-2000. Nu 15 år senare, kan det konstateras, att DAB har ignorerats av lyssnarna. Det har endast sålts totalt 500 DAB-mottagare i Canada. (TV-Nyt)

- Nätet läggs ner i Finland

YLE Rundradion lägger ned sitt digitala radiosändningsnät (DAB). Bolaget har sedan 1997 haft ett försöksnät som man har beslutat lägga ned i slutet av det här året. De digitala radiotjänsterna fortsätter trots det och beslutet påverkar inte personalen eftersom de digitala radiotjänsterna förmedlas över digital-tv och delvis på Internet. I dag förmedlas Rundradions alla analoga radiokanaler också över DAB-nätet som potentiellt når två miljoner finländare, men DAB-tekniken har inte spridits så snabbt som man hade. Om DAB utvecklas till europeisk sändningsstandard kan Rundradion i snabb takt återuppta DAB-sändningarna på nytt. (Sveriges Radio)

- Berlin vill skrota helt

Mediemyndigheten för Berlin-Brandenburg (MABB), som tidigare gick i spetsen för satsningen, vill nuskrota all tysk satsning på Eureka-147 DAB. MABB menar att systemet redan är föråldrat och att det behövs beslut om ett nytt system innan konsumenterna och industrin investerar mer pengar i digitalradio. DAB som är bundet till MPEG2-komprimeringskodning har nu blivit förbikört att nya system. Många tjänster, som från början erbjöds i testperioder har nu upphört och finns nu istället via mobiltelefon. MABB riktar också kritik mot att mottagningen inomhus ofta är sämre än för FM. MABB vill nu se forskning om två tekniker som delvis redan finns; DMB och DVB-H. Det sistnämnda systemet, som klarar sex gånger fler program än DAB, liksom DRM skall testas i Berlin. (Radio World)

Norsk public service släcker ner FM

Medan man i andra länder tvekar med beslut om att stänga de gamla analoga FM-sändarna har man i Norge beslutat sig för att släcka ner redan 2014. Tillstånden för de två rikstäckande kommersiella radionäten går ut 2014 och det anses därför vara en lämplig tidpunkt säger NRK:s radiochef Øyvind Vasaasen. Om det efter detta år fortsatt skall sändas både på FM och DAB kommer detta att kosta NRK 1 miljard Nkr under tio år. - NRK har idag 10 olika radiokanaler. Man räknar med full täckning för DAB 2009. F.n. har endast 5.000 DAB-mottagare sålts i Norge. (Radio-Nyt)

NRK funderar på betalradio

"På et tidspunkt bliver man nødt til at trække grænsen mellem, hvad NRK som landsdækkende public service radio dels skal tilbyde lytterne som alment, tilgængelige radiokanaler for licensen og dels, hvordan ekstra og mere specialiserede tilbud skal finansieres". Det säger NRK:s radiochef, Øyvind Vasaasen och pekar på att en blandfinansiering med avgifter och/eller reklamfinansiering måste övervägas för nya kanaler och utbud. (Radio-Nyt)

Första närradiotillståndet utdelat i Storbritannien

Den tredje nivån av radio - community radio - som skall komplementera utbudet från BBC och den kommersiella radion startar nu i och med att mediemyndigheten Ofcom har nu har tilldelat *Forest of Dean Community Radio* det första femåriga sändningstillståndet. Radiostationen som ligger i Cinderford (Gloucestershire) har sedan 2002 sânt på försök på mellanvåg 1521 och 1503 kHz. Ofcom har fått in betydligt fler ansökningar än väntat och myndighetens chef Stephen Carter noterar "there is considerable enthusiasm for community radio in this country". 192 sökande varav 70 kommer från storstadsområden som London, Manchester och Glasgow. En sökande har varit piratradio Radio Failte i Belfast. Det beräknas finnas 175 piratradiostationer i landet varav 133 sänder i Londonområdet. Ofcom hoppas att piraterna nu går den legala vägen och söker tillstånd. Detta kan de göra om de inte har blivit fällda i domstol. Alla tillstånd kommer att vara utdelade innan sommaren.

Typiskt för Community radio är att man täcker ett mindre geografisk område och att det är en icke-vinstdrivande verksamhet. Ofcom har inte specificerat var radiostationerna skall finnas utan de sökande skall identifiera vilket lokalsamhälle eller samhällen alternativt "community" i bemärkelsen gemenskap t.ex. invandrarspråk man vill betjäna. Frekvenser (såväl FM som mellanvåg) tilldelas i mån av ledigt utrymme. Tillstånden kostar 600 pund i ansökningsavgift och sedan 1.000-1.500 pund per år. Högst hälften av en radiostations intäkter får komma från radioreklam och sponsring. I områden där community radio kan i stort överlappa räckvidden för en kommersiell radiostation får man inte sända reklam alls.

Starten av den nya närradion ses som en framgång för kulturminister Tessa Jowell som har drivit på utvecklingen, som den tidigare toryregeringen var motståndare till. Regeringen har ställt till förfogande 500.000 pund för en Community Radio Fund som skall ge bidrag bl.a. till professionella stationschefer som har förmågan att hålla igång projekt genom insamlingsbidrag och reklam liksom att organisera sändningstabläer och medieutbilda.

Fler och fler lyssnar på talradion

Ökningen av lyssnarsiffrorna det senaste året har till och med gjort SR:s P1 till Europas största talradiokanal. P1 är numera större än alla liknande kanaler i Storbritannien, Frankrike, Tyskland och alla andra länder som är med i det europeiska radio- och TV-samarbetet EBU. Varje dag lyssnar nästan 12 procent av alla svenskar på P1, den högsta siffran i Europa.

Passivitet och kunskapsbrist hotar svenska frekvenser

Vi har tidigare berättat om SR-interna förslag om att lägga ner Radio Swedens sändningar till utlandet på kort- och mellanvåg för att spara pengar tillförmån för satellit och Internet. I sådana överväganden har dock inte digital radio och övergång till den billigare och effektivare DRM-tekniken uppmärksammats utan man utgår från analog teknik. Beredskapsaspekterna finns inte heller med i dessa förslag. Nu hotas också den viktigaste svenska mellanvågsfrekvensen 1179 kHz (Sölvesborg) av att tyska intressen hos ITU begärt en sändare i Saarbrücken skall få nyttja frekvensen kl 09-19. Frekvensen är dock mycket viktigt för en kommande satsning med DRM som gör att Radio Sweden med bra hörbarhet kommer att nå en stor del av Europa – dygnet runt. Sverige riskerar att stå helt utan mellanvågsfrekvenser när den digitala revolutionen slår igenom. Huvudansvaret för att frekvenser för kommande svenska digitalradiosatsningar på den internationella arenan försvaras och bibehålles ligger främst hos staten d.v.s. Post & Telestyrelsen.

Danmarks Radio slår nytt lyssnarrekord

Public serviceradion står nu för en samlad marknadsandel om hela 69,7 procent av all radiolyssning i Danmark och är den högsta andelen sedan 1998. De kommersiella stationerna har sammanlagt gått tillbaks till 27,8 procent. Nummer ett bland dessa är Radio 100FM med en andel om 5,4 % och Sky Radio 5,1 %. (Radio-Nyt)

Svart marknad hotar amerikansk närradio

Det är inte bara i Sverige närradion drabbas av fusk och bedrägerier. En grupp religiösa, lokala och mediabevakande organisationer har begärt att mediemyndigheten FCC tillfälligt stoppar tillståndgivningen för Low-Power FM. Man anklagar tre bolag i Idaho för att för \$800,000 ha sålt vidare 85 sändningstillstånd till religiösa grupper, som använder stationerna för att vidareända sina satellitdistribuerade program. Mer info: <http://www.prometheusradio.org/>

Brittisk tv-kanal börjar med talradio

Den kommersiella brittiska tv-kanalen Channel 4 (C4) har förvärvat en majoritetspost i den digitala radio-stationen *Oneword* och avser fortsätta utveckla talradioformatet.

Hoppfullt för fortsatt närradio i Gällivare

I kommunstyrelsen har vice ordförande Lars Alriksson (m) yrkat på ett kommunalt bidragsstöd till närradioföreningen på 45.000 kr. Ett rimligt ekonomiskt stöd till närradioföreningen för utsändningar av nio fullmäktigesammanträden i år ansåg kommunstyrelsen. Det betyder med stor säkerhet att sändningarna från fullmäktigesammanträdena fortsätter. Ett krav framställt från bland andra Gällivare landsbygdsråd och PRO. Accepterar närradioföreningen att ta emot 45.000 räknar närradioförenings ordförande Sören Engelmark med att det långt ifrån innebär någon kostnadstäckning för närradioföreningen. – *Vet man att det krävs två personer under åtta timmar vid nio tillfällen så räcker det inte*, säger han och menar att de reella kostnaderna motsvaras av närradioföreningens tidigare begäran om kommunalt stöd med runt 100.000 kr. (Norrbottens-Kuriren)

Närradio i Jämtland

I Jämtlands län finns fem närradiostationer: Radio Krokoms, Radio Berg, Radio Bräcke, Radio Åredalen och Radio Härjedalen. Här är lite aktuellt om två av dessa:

Krokoms radioaktivt med musik. Nyaste radiokanalen fyller ett år

Vi tror att Radio Krokoms kommer växa betydligt de närmaste åren. - Det var jag och några andra "radioaktiva" som på försök satte igång med att sända radio här i bygderna. Vi sökte sändningstillstånd och fick pengar genom bygdemedel till utrustning. Men mycket av prylarna lånade vi ut själva, så vi kunde komma igång. I fjol var så sändes alltså det första ordinarie programmet, säger Tord Edler en av de drivande bakom kanalen.

Radio Krokoms sänds från Kaxås och deras lokaler är en gammal vaktmästarbostad. Kjell-Erik Jonasson är Radio Krokoms enda fast anställd. Hans tjänst är på 50 procent och han sänder varje förmiddag mellan nio till elva. - Fast jag är här 150 procent, skrattar han. Klockan 14 börjar eftermiddagsändningarna och då är det fasta avdelningar som Great Country music, Musik i elfte timmen och låtar ur dragspelsväskan som dyker upp i kanalen. För den jämte i medelåldern som letar förgäves i andra radiokanaler efter musik man växte upp med är Radio Krokoms en guldgruva. Här blandas friskt och Boogie Woggie varvas med Jockmokks Jokke. Det är meningen att alla ska hitta något i vårt utbud, menar Jonasson. Och det är just vår musik som vi fått mest beröm för och som gör att lyssnarna stannar kvar. Nu har Radio Krokoms 15-16.000 olika låtar i sitt skivarkiv. - Det mesta har vi fått till skänks av våra lyssnare, säger Tord Edler. Men det har hänt att vi köpt in en del skivor på diverse loppmarknader. Radio Krokoms budget är på 240.000. Då är Jonassons tjänst och stimpengar de största utgifterna. - Det är väl vad de andra radiokanaler har i kaffekassan, säger Edler ironiskt. Men hittills så går vi runt. Vi säljer en del annonser och har startat ett lotteri som går över förväntan. Radio Krokoms har nu fem procent av lyssnarna i sitt område.

Samtidigt har P4 tappat ungefär lika mycket enligt en nyligen gjord Ruab-undersökning. (Länstidningen)

Får kommunala medel användas för politisk propaganda i närradion?

Efter förra veckans polisanmälan mot kommunalrådet Monica Hallquist och organisationschefen Bo Lindström i jämtlandskommunen Berg anklagar nu flera oppositionspolitiker majoriteten *Bergspartiet* för att utnyttja kommuninformation i Radio Berg till att sprida politisk propaganda. Det man retar sig på är att man använder kommunala medel för att få ut ensidig information utan att oppositionen får möjlighet att föra fram sin syn på saker och ting, säger vänsterns Alf Lundin. Dan Olof Westberg, centern, menar att det är både oetiskt och oansvarigt av Olle Nord att i direktsändning och med kommunala medel föra fram Bergspartiets åsikter utan att någon oppositionspolitiker får ge sin syn på saken. - Jag anser det självklart att vi från oppositionen borde fått vara med, säger Dan Olof Westberg. Alf Lundin påpekar i sin tur att det även finns en lagstiftning kring opartiskhet i offentliga media som man som köpare av tjänster borde respektera. Olle Nord är dock oförstående till kritiken. *Jag hade med mig tjänstemän och det är de som stått för informationen i tisdags. Jag fanns bara med som komplement och det gjordes ingen politisk markering från mig på något sätt. Dessutom har Bergspartiet sin egen timme i radion varje vecka*, säger Olle Nord. (Länstidningen)

Nordisk Webbradio expanderar

Nordic Web Radio, som gör webbradio framför allt åt tidningars webbsidor, köper Mainstation, som bland annat ägs av Sveriges Radios ordförande Ove Joansson. Nordic Web Radio, NWR, som ägs av norska Aller-koncernen, har största delen av sin verksamhet i Norge. Nu köper bolaget Mainstation, ett företag som säljer koncept för att leverera innehåll för internet och som framför allt verkar i Sverige: - *Mainstation kompletterar NWR både vad det gäller teknologi och kundsegment vilket gör affären logisk. NWR har lyckats oerhört bra gentemot tidningshus framförallt i Norge och genom Mainstations erfarenhet från de svenska tidningshusen så lägger vi nu grunden till samma utveckling i Sverige*, säger NWR:s vd Joakim Jansson.

All For Peace - Fredsradio startar i Palestina

Efter ett års byråkratisk resa har den gemensamma israelisk-palestinska radiostationen *All For Peace* börjat sända från Ramallah på engelska, hebreiska och arabiska på 107.2 MHz. <http://www.allforpeace.org/>

Radioakademin prisbelönar radions mediemagasin

Vid RadioGalan 2005 utdelades radiopriset till verkamma inom public service, privat lokalradio och närradion. Årets Specialpris gick till *Vår grundade mening* (P1 SR Malmö). *För engagerad och integer granskning av journalistiken inom såväl public service som kommersiell verksamhet. Dessutom för att oförtröttligt professionellt och med stor medkänsla ha stött den svensk-eritreanske fängslade journalisten Dawit Isaak.* Årets Hederspris gick till veteranen *LG Nilsson* som i - Sveriges Radio och i reklamradion - under 36 år har förändrat svensk radio. En passionerad radioälskare och radioförnyare. Årets Public Service gick till *Helt enkelt rädd. Av Martin Hedén.* (Dokumentärredaktionen, P1, SR). Årets Nyskapande gick till *Kaliber* (P1 SR Göteborg). Årets privata lokalradiostation blev *The Vocie of Hip Hop & RNB/SBS Radio.*

Årets Närradioprogram gick till *Bergsjökanalen* (Jorge Martorell och Gisli Hjaltason). Enligt juryn *Ovanlig och mycket levande närradio från en förort i Göteborg. Rösterna i Bergsjökanalen representerar många nationaliteter. Men det gemensamma språket är svenska - oftast även i den unga musiken som blandas med röster, lokala intervjuer och reportage.* Årets Eldsjäl Närradion gick till *Saied Afshar, Radio Solidaritet/91,1* som vid sidan av sitt heltidsarbete som busschaufför är drivkraften i den iranska stationen i Stockholm. - Läs om övriga priser till public service och privat lokalradio på <http://www.radioakademin.org/> Här kan man också lyssna på de prisbelönda bidragen.

Allmänt

Enhälligt stöd i riksdagen för utbyggnad av e-bio

Den nya distributions- och visningstekniken elektronisk bio har stora fördelar bl.a. blir det möjligt för även mindre orter att visa aktuella filmer. Digitala Hus – ett projekt inom Folkets Hus & Parker visar bl.a. att intäkter och besök ökat på försöksbiograferna med 25 - 30 %, att distributionen förbilligats och för- enklats, att den digitala bildkvaliteten är högre än den analoga, att e-biograferna kan användas som mötes- platser även för "alternativt innehåll", t.ex. satellitsända konserter, fotbollsmatcher i högupplöst format, undervisning m.m., att de tekniska investeringarna i biograferna är dyra och att Sverige ligger långt fram- me internationellt sett när det gäller e-bio. Samtliga sju partier ställde sig bakom en v-motion och delvis en s-motion. Utskottet menar det är högst sannolikt att e-bio har framtiden för sig, även om det i dag inte går att med säkerhet avgöra vilken digital teknisk standard som kommer att bli förhärskande framöver i biosalongerna i Sverige. Likväl är det utskottets uppfattning att staten bör vidta åtgärder för att uppmuntra utbyggnaden av e-bio.

Genom att ett företag - XDC - nu hyr ut e-bioanläggningar inklusive filmpaket finns ekonomiska möjlig- heter för små organisationer bl.a. i glesbygden att starta e-bio. Många har redan lämnat intresseanmälan och på Folkets Hus & Parker räknar man med att det i höst kan finnas ett 50-tal orter med e-bio. Se även Digitala Hus <http://www.fhp.nu>

En oroande signal för de som vill utveckla e-bion för de små salongerna är att Hollywood i standardise- ringsarbetet kan komma att ställa överdrivna krav på en bildupplösning, som endast kan behövas för de riktigt stora salongerna i storstäderna.

Rapport om icke-kommersiella lokala etermedier remissbehandlas inte

Miljöpartiets Gustav Fridolin har i Riksdagen frågat kulturminister Leif Pagrotsky när han skall sända kulturdepartementets analys av framtidsförutsättningarna för icke-kommersiell radio och tv på bred re- miss. Pagrotsky delar uppfattningen att närradio och lokal-tv är viktiga för demokrati och integration, men framhåller att arbetet är internt och inte tänker att skicka rapporten på remiss.

Rapporten är dock offentlig och finns att läsa i sin helhet på <http://www.ideosphere.se/public> Det finns således inga hinder för den som vill framföra skriftliga synpunkter på rapporten till kulturministern.

Epost: registrator@educult.ministry.se

Nyutnämnda mediebossar i Danmark och USA

- Dansk public service nye chef kommer från kommersiell mediekoncern

Styrelsen för Danmarks Radio har med stor majoritet utnämnt den 43-årige Kenneth Plummer, som gene- raldirektör för radio- och tv-företaget. Plummer, som är f.n. anställd som administrativ direktör i Nordisk Film i Egmont-koncernen, tillträder först den 1 oktober. "Med ansættelsen af Kenneth Plummer får DR en generaldirektør som dels har en solid erfaring fra mediebranchen, dels har haft både økonomi- og ledelse- ansvar i store organisationer," säger DRs styrelseordförande Mogens Munk Rasmussen. (TV-Nyt)

- Knepiga frågor väntar amerikanska mediemyndighetens nye chef

Kevin Martin (39) efterträder Michael Powell som ordförande i Federal Communications Commission. Han är en tidigare Vita Huset-medarbetare som närmast har arbetat som kommissionär i FCC. Bland de viktigaste mediefrågor att lösa hör att fastställa ett regelsystem för digitalradion och hur man skall slutföra övergången till digital-tv. Dessutom begränsningsreglerna om medieägandet, klagomålen på oanständigt programinnehåll och striden om frekvenserna för lowpower-FM.

Reklambranschen vill ha regeringsskifte

Tre av fyra som arbetar med reklam och marknadsföring och som svarat på Resumés nätenkät skulle rösta borgerligt om det var val i dag. Moderaterna 44.4%, Folkpartiet 26.7%, Socialdemokraterna 9.5%, Miljö- partiet 5.2%, Vänstern 3.5%, Centern 2.5% och Kristdemokraterna 1.1%. (Resume)

Sveriges Radio kräver att tidning byter namn

Tidningen Public service kallar sig en "dokumentär på papper". Den har startats av ett kollektiv journalister och fotografer och ska komma ut med fyra nummer per år på webben och i pappersformat. Chefredaktör är Ira Mallik. Namnet Public service har inte fallit i god jord hos public service-företaget SR, som via advokat nu skickat ett brev till den firma som registrerat utgivningsbeviset och domänen för Public service. SR anser att det finns en stor risk att allmänheten förleds tro att tidningen och webben ges ut av SVT, SR eller UR och hotar med rättsliga åtgärder om namnet inte ändras. Ira Mallik säger att tidningsnamnet är godkänt och inregistrerat hos Patent- och registreringsverket (Journalisten) - Kriget pågår bl.a. på nätet där ps-koncernen har lagt beslag på den svenska domänen www.publicservice.se medan tidningen finns på www.publicservice.nu

Mjukvarupatent hotar myndigheter och företag

Statskontoret och den k. 24-timmarmyndigheten hotas av ett patent på elektronisk blankethantering, Microsoft har minst 606 "pending patents" rörande informationshantering som snart riskerar bli giltiga i Sverige. Exempelvis tvingas det lilla webbhotellet Wopsa i Landskrona betala patentlicenser till amerikanska Acacia för att få streama multimedia över Internet, de tvingas alltså betala för att få lov att använda sina egna datorer och program på det sätt de är tänkta att kunna användas. Mjukvarupatent är på väg att legaliseras i Sverige och Europa. Ett avgörande steg på vägen togs av EU:s konkurrenskraftsministrar 7 mars. Det verkar omöjligt att stoppa. Europaparlamentet liksom de tyska, holländska och spanska parlamenten misslyckades. Beslutet i rådet togs utan omröstning.

Domännappare lagt beslag på kommunadresser

En aktör har registrerat över 1500 .se-adresser som alla är snarlika populära namn i syfte att locka till sig besökare. På dessa webbadresser finns det gott om virus och dessutom modemkapningsverktyg, som innebär att den enskilde riskerar att få sitt modem kapat och få betala höga telefonräkningar för utlandssamtal. Alla svenska kommuner har registrerat kommunnamnet i .se-domänen. Aktören har hittills registrerat 84 kommunnamn med tillägget -kommun, till exempel simrishamnskommun.se och ystadskommun.se. De korrekta adresserna är dock simrishamn.se och ystad.se. På listan finns även några sjukhus och ett landsting. Listan på berörda kommuner, landsting och sjukhus finns på <http://www.skl.se>

Testplats Piteå, framtidens mediaplattform

EU:s mål 1 har tagit beslutet att vara delfinansierare i uppbyggnaden av en ny testverksamhet i Norrbotten. Bilstest, militär testverksamhet och rymdverksamheten i Kiruna har redan satt ett högteknologiskt Norrbotten på kartan. Nu kommer även Piteå med på testkartan. I Piteå ska Testplatsen knyta samman TV, Internet, mobila tjänster etc. vilket kommer att skapa nya affärsområden och tjänster. Piteå ska, med bas i den utveckling som sker vid LTU/Musikhögskolan och ACUSTICUM, inom ett par år inta en Europeisk tätposition och bli en utvecklingsnod för kommersiell mediatestverksamhet. – *Satsningen på Akademiskt Media Centrum kommer in i nya sammanhang och jag tror att även våra musikutbildningar kommer att få stora fördelar av nysatsningen. Världen frågar idag efter kvalitetshöjning då det gäller innehåll och substans i produktionerna. Där ligger vi i topp redan idag*, säger Christer Wiklund, prefekt vid Musikhögskolan i Piteå. <http://www.acusticum.se>

Konferens:

Medieföretagens säkerhet och beredskap – Hur är läget och vem bör göra vad och hur ? - Styrelsen för psykologiskt försvar håller seminarium tisdagen 12 april kl 13.00-17.00 i Stockholm. Kostnadsfritt. Anmälan senast 8 april till Jan Rönnqvist 08-698 3329 jan.ronnqvist@psycdef.se

Närradion och lokal tv håller samtidiga årsmöten i Örebro

Strax före årsskiftet inlämnade Närradions Riksorganisation och Riksförbundet Öppna Kanaler en gemensam begäran till regeringen om ett organisationsstöd. Ytterligare ett steg mot den allt närmare dialogen

mellan organisationerna sker i Örebro 9-10 april då NRO håller workshops och årsmöte och RÖK sitt årsmöte. Kontakter: orebro.narradio@spray.se television@opnakanalen.se

Medborgarmedier och EU

8 april hålls konferensen *EU meets Bürgermedien* i Berlin. På programmet bl.a. Europäische Integration durch Bürgermedien, Projekt: EU-Mediatrainer, Projekt: Videobrief (om samverkan mellan Öppna Kanaler i Hessen och Sollentuna Mediegymsnasium), Projektförderung mit EU-Mitteln, Euro-Click/Mosaik, Projekt: Celebrating Cultural Diversity using the Arts as a Tool, Projekt: EUROLAB – Jugendmedienprojekt zur Europapolitik, Projekt: Kinderradiowerkstatt. Arrangörer är *Bildungszentrum BürgerMedien* och *Bundesverband Offene Kanäle* (Utbildningscentrum för medborgarmedier resp. Riksförbundet Öppna Kanaler i Tyskland). Mer info: <http://www.bok.de/newsflash/frame-10-05.htm>

Internationellt digitalradiomöte i Stockholm

DRM-konsortiet, som har medlemmar i 25 länder, håller sitt kommande i Stockholm 14-16 juni 2005. Bl.a. möts Technical Committee, Commercial Committee and Steering Board. Värd blir Sveriges Radio. <http://www.drm.org>

Månadens citat 1: *Det verkligt otäcka scenariot är naturligtvis att en stor generation ungdomar riskerar att få en bild av rättsapparaten som något som används för att hålla ett skakat media-oligopol under armarna, att en penningstinn bransch som får vad man vill av stat och EU bara man ropar. Det ligger i statens uppdrag att försvara inte bara en rimlig upphovsrätt, utan också det gemensamma allmänna. Annars ger man folk skäl att se fildelning som trots och uppror.* (ur debattartikel av Ola Larsmo i DN Kultur 21 mars 2004).

Månadens citat 2: *För att uppfatta reklamens budskap måste tittarnas hjärnor vara nollställda.* (Patrique Le Lay, VD och styrelseordförande för TF1 den största franska reklam-tv-kanalen, som menar att man inte kan sända för intellektuella och kulturella program för då vill inte Coca-Cola och andra köpa reklam-tid).

Nyhetsbrevet utkommer 2005 en gång per månad (januari-juni) och augusti-december utges nyhetsbrevet vid åtta tillfällen.
Ett abonnemang utgörs av ett epostdistribuerat pdf-dokument och länk till en webbpublicerad version.

Abonnemangsavgift (fr o m april 2005) per år: **300 kr** (inkl. 6 % moms) Utlandet: 33 Euro
Organisationsabonnemang (inkl myndigheter och företag):
2-5 epostadressater inom samma domän 1.000 kr, 6-10 adressater 2.000 kr, i övrigt enl. avtal.

Inbetalas *via postgiro* till Nordea Bank personkonto **3216 009 5567**
Ange namn/epostadress vid betalning. Ange även fullständig postadress vid fakturering.

Tidigare nyhetsbrev finns på www.ideosphere.se/media

Redaktör & Ansvarig utgivare: **Christer Hederström**

Redaktionsråd: **Lasse Svanberg, Gunnar Bergvall** och **Ola Stockfelt**
Teknik & Distribution: **Ideosphere**

Epost till redaktionen:
public.access@chello.se